

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 31/07-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. marca 2007 predbežne prerokoval sťažnosť J. Ď. a E. Ď., obaja bytom S., vo veci namietaného porušenia ich základných práv podľa čl. 12 ods. 1, 2 a 4, čl. 20 ods. 1 a 3, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 288/2006, 2 Cdo 289/2006 zo 7. decembra 2006 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. Ď. a E. Ď. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. januára 2007 doručená sťažnosť J. Ď. a E. Ď., obaja bytom S. (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietali porušenie svojich základných práv podľa čl. 12 ods. 1, 2 a 4, čl. 20 ods. 1 a 3, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Cdo 288/2006, 2 Cdo 289/2006 zo 7. decembra 2006.

Zo sťažnosti vyplynulo, že:

«Dňa 30. 12. 2002, podnecovatelia v 1 a 2 rade, podali na Okresný súd v Žiline žalobu, aby súd zaviazal odporcov J. Š. a P. Š. k namontovaniu takých zábran na strechu RD č. (...), ktoré by zabraňovali v páde snehu na susediaci pozemok parc. č. KN 436, k. ú. S., ktorého sú podnecovatelia vlastníci v 5/16-tinách, resp. 9/16-tinách a na ktorý následne, neoprávnene vstupujú bez povolenia ich vlastníkov, ako i náhrady škody spôsobenej na trávnom poraste tohto pozemku pri výmene krytiny ich RD č. (...). (...)

Nakoľko obaja podnecovatelia, dôchodcovia ZŤP, starajúci sa o nezaopatrené dieťa, museli na ochranu svojich základných práv a slobôd, podávať veľké množstvo žalobných návrhov - 23 C 57/01, 14 C 115/02, 14 C 262/02, 16 C 136/02, 16 C 99/03, 2 C 312/03, 2 C 115/02, 24 S 12/03, 24 S 23/03, 27 C 301/04, 2 C 15/05, 2 C 29/05, 6 C 122/06, 4 C 119/05, ale hlavne 7 C 371/00, práve proti tejto rodine podporovanej správnymi orgánmi a starostom obce, hlavne však proti P. Š., pre ich svojvoľné, zámerné a násilné poškodzovanie vo veci 7 C 371/00, ktorá ich už 6 rokov finančne vyčerpáva a morálne a zdravotne poškodzuje, nie sú schopní platiť súdne poplatky v takej výške a rozsahu, ako je im určované, bez ohrozenia ich výživy. Preto uhradili dňa 26. 4. 2005, len časť 500.- Sk z určenej sumy 1.500.- Sk a zároveň požiadali súd o oslobodenie od súdnych poplatkov, čo im bolo však zamietané. Zamietané im bolo aj oslobodenie od poplatkov za podávanie odvolaní a dovolaní a nakoniec boli uznesením OS v Žiline č. k. 7 C 292/02 z 8. 4. 2005, konania zastavené. (...)

Dňa 2. 1. 2007, bolo podnecovateľom v 1 a 2 rade doručené uznesenie NS SR č. 2 Cdo 288/06, 2 Cdo 289/06 zo 7. 12. 2006, ktorým rozhodol o zastavení konaní o dovolaniach z toho dôvodu, že podnecovatelia nespĺnili podmienku dovolacieho konania, pretože nakoľko nemajú právnické vzdelanie a súd im nepridelil bezplatného právneho zástupcu k zastupovaniu, nezaložili do spisu plnomocenstvo udelené advokátovi pre dovolacie konanie. (...)

V záhlaví označené «práva sú (...) podnecovateľom odopierané, hlavne vo veciach vedených na okresnom súde pod č. k. 7 C, ktoré nemožno kvalifikovať, ako rešpektovanie citovaných článkov ústavy. Naopak nerešpektovanie vlastníckych práv, prietahov,

či zastavením alebo odmietnutím konania sú tieto práva porušované. Preto podnecovatelia navrhujú, aby ústavný súd po predbežnom prerokovaní tohto podnetu rozhodol týmto uznesením:

ústavný súd začína konanie o porušovaní práv podnecovateľov na prerokovanie ich občianskoprávnej veci vedenej na OS v Žiline, bez poplatkov a prieťahov upraveného v čl. 46 odst. 1, čl. 47 odst. 2, čl. 48 od. 2 ústavy SR.

Po začatí konania navrhujú podnecovatelia, aby senát ústavného súdu vydal toto uznesenie:

ústavný súd vyslovuje, že zastavením konania o dovolaniach NS SR v spojení so zastavením konaní Okresným súdom v Žiline a zamietnutím odvolaní Krajským súdom v Žiline, došlo k porušeniu ich ústavných práv na ochranu majetku a náhrady škody spôsobenej na tomto majetku a práva na prerokovanie tejto veci bez zbytočných prieťahov zaručených v čl. 12 odst. 1, 2, 4, čl. 20 odst. 1, 3, čl. 45 odst. 1, čl. 47 odst. 2, čl. 48 odst. 2 Ústavy SR».

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. (...)

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom pre odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (mutatis mutandis I. ÚS 12/01, I. ÚS 124/03).

Predmetom sťažnosti je tvrdené porušenie základných práv sťažovateľov zaručených v čl. 12 ods. 1, 2 a 4, čl. 20 ods. 1 a 3, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2 a čl. 48 ods. 2 ústavy uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 288/2006, 2 Cdo 289/2006 zo 7. decembra 2006.

1. Pokiaľ ide o namietané porušenie základných práv sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2 a čl. 48 ods. 2 ústavy, treba pripomenúť, že v zmysle svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nemá zásadne oprávnenie preskúmavať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou

inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ústavy (I. ÚS 13/01).

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že jej podstatou je nesúhlas sťažovateľov s napadnutým uznesením najvyššieho súdu, pretože podľa ich právneho názoru predmetné konanie nemalo byť zastavené.

Z odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu vyplýva najmä, že:

„Osobitná podmienka dovolacieho konania vyplýva z § 241 ods. 1, druhá veta O. s. p. Podľa tohto ustanovenia musí byť dovolateľ zastúpený advokátom, pokiaľ nemá právnické vzdelanie buď sám, alebo jeho zamestnanec (člen), ktorý za neho koná. Skutočnosť, že dovolateľ, ktorý nemá právnické vzdelanie, nie je zastúpený advokátom, je odstrániteľným nedostatkom podmienky konania. Prispieť k jeho odstráneniu však musí dovolateľ sám, a to buď tým, že do spisu založí plnomocenstvo udelené advokátovi pre dovolacie konanie, alebo tým, že súd požiada o ustanovenie právneho zástupcu z radov advokátov (§ 30 O. s. p.). V prejednávaných veciach ale dovolatelia, ktorým na ich žiadosť nebol ustanovený zástupca z radov advokátov podľa § 30 O. s. p., takto nepostupovali. V súdom prvého stupňa určenej lehote 10 dní a ani do vydania tohto uznesenia dovolacieho súdu do spisu nezaložili doklad preukazujúci, že sú zastúpení advokátom.

So zreteľom na to nemal Najvyšší súd Slovenskej republiky (§ 10a ods. 1 O. s. p.) inú možnosť, než postupovať podľa § 104 ods. 2 O. s. p. (§ 243c O. s. p.), v zmysle ktorého ak sa nepodarí nedostatok podmienky konania odstrániť, konanie zastaví.“

Podľa názoru ústavného súdu uvedené rozhodnutie najvyššieho súdu nemožno považovať za zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne.

Sťažovatelia ani vo svojej ústavnej sťažnosti neuviedli, že reagovali na uvedenú výzvu najvyššieho súdu. Ani po preskúmaní spôsobu a rozsahu odôvodnenia napadnutého

rozhodnutia najvyššieho súdu a s ohľadom na dôvody, ktoré sťažovatelia uviedli v predmetnej sťažnosti, ústavný súd nezistil také skutkové zistenie a výklad právne relevantných zákonných ustanovení, ktoré by mohli vyvolať účinky nezlučiteľné s označenými článkami ústavy. Preto bolo potrebné sťažnosť sťažovateľov odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

2. Ústavný súd konštatuje, že zo skutočností, ktoré sťažovatelia vo svojej sťažnosti uviedli, nevyplýva žiadna možnosť porušenia základných práv podľa v čl. 12 ods. 1, 2 a 4, a čl. 20 ods. 1 a 3 ústavy, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, a sťažovatelia neuviedli žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali záver o porušení týchto základných práv. Preto bolo potrebné sťažnosť aj v tejto časti odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

3. Podľa ustanovenia § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde jednou z podmienok prijatia sťažnosti fyzickej osoby na konanie pred ústavným súdom je podanie sťažnosti v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť (pozri napr. I. ÚS 120/02, I. ÚS 124/04). Zákon o ústavnom súde neumožňuje zmeškanie tejto kogentnej lehoty odpustiť (napr. IV. ÚS 14/03).

3.1 Ústavný súd konštatuje, že pokiaľ predmetnou sťažnosťou sťažovatelia mienili napadnúť aj súvisiaci postup a rozhodnutia Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) (uznesenie č. k. 7 C 292/02-144 z 8. apríla 2005 a č. k. 7 C 292/02-166 z 24. augusta 2005), ako aj postup a rozhodnutie Krajského súdu v Žiline (uznesenie sp. zn. 5 Co 211/05 z 31. mája 2005 a sp. zn. 5 Co 467/05 zo 16. decembra 2005), pretože uvedené rozhodnutia nadobudli právoplatnosť už najneskôr v januári 2006 (sťažovatelia už 30. januára 2006 podali proti týmto rozhodnutiam dovolanie), predmetná sťažnosť bola podaná v čase (17. januára 2007), keď už dávno uplynula lehota ustanovená v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Ústavný súd sa preto nemohol zaoberať opodstatnenosťou námietok

uvedených v sťažnosti (nehovoriac o tom, že sťažovatelia tieto súdy ani neoznačili za účastníkov konania pred ústavným súdom).

3.2 Ústavný súd už rozhodol, že v kontexte ustanovenia § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je v zásade „iným zásahom“ pre počítanie lehoty pre včasnosť podania sťažnosti (I. ÚS 161/02, I. ÚS 6/03).

Kým sťažovatelia namietajú aj porušenie svojho práva na konanie bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy okresným súdom v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 292/02, treba uviesť, že táto časť sťažnosti bola podaná oneskorene, teda po uplynutí zákonnej dvojmesačnej lehoty. Na okresnom súde bolo napadnuté konanie ukončené uznesením o zastavení konania z 8. apríla 2005, pričom sťažovatelia sa o prípadných prietáhoch v konaní pred okresným súdom mohli dozvedieť najneskôr doručením tohto rozhodnutia už v roku 2005, teda v okolnostiach danej veci sťažnosť na prietahy v konaní okresnému súde bolo možné podať v dvojmesačnej lehote počítanej od ukončenia veci okresným súdom, k čomu však nedošlo, preto bola táto časť sťažnosti podaná oneskorene.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. marca 2007